

Sygn. akt I CZ 59/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Iwona Koper

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku B.R.

przy uczestnictwie U. M., R. R., P. R. i M. R. o zasiedzenie, dział spadku i  
zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 września 2014 r.,

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w W,

z dnia 26 marca 2013 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie w punkcie 1.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 11 lipca 2011 r., wydanym z wniosku B.R. o zasiedzenie, dział spadku i zniesienie współwłasności, składającym się z 14 punktów i licznych podpunktów, ustalił skład majątku wspólnego S. i J. R., skład spadku po J. R. i po S. R. oraz przedmiot współwłasności między U. M., B. R. i P. R., dokonał działu spadku po J. R., oddalił wniosek o dział spadku po S.R., zasądził od P. R. dopłaty na rzecz U. M. i B. R., oddalił wnioski P. R. o zasiedzenie, B. R. o zwrot nakładów i P. R. o zwrot nakładów, nakazał B. i M. R. wydanie U. i M. i P. R. opisanych działek oraz ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane z własnym udziałem w sprawie.

P. R. wniósł apelację od postanowienia Sądu Rejonowego, zaskarżając je w części.

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 26 marca 2013 r. uchylił zaskarżone postanowienie w pkt 5 a i c, w pkt 7, 8, 9, i 13 i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania oraz oddalił apelację w pozostałej części. Uznał w szczególności, że błędnie został oceniony wniosek P. R. co do nabycia przez niego przez zasiedzenie działki nr 286/1a.

Wnioskodawca wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie art. 386 § 4 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 378 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia złożonego na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez Sąd drugiej instancji przesłanki uchylenia zaskarżonego wyroku, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. nie mogą być żadne inne kwestie, w szczególności dotyczące oceny zasadności roszczenia ani merytorycznego

badania stanowiska prawnego sądu drugiej instancji, jak również badania prawidłowości zastosowania przepisów prawa procesowego, które nie odnoszą się ściśle do wskazanych przez sąd drugiej instancji podstaw uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji. Omawiane zażalenie nie jest bowiem środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku ani prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnymi, lecz zażalenie to jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a więc ocenie może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie kasatoryjnej (zob. m.in. postanowienia z dnia 12 grudnia 2013 r., V CZ 75/13, niepubl., z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013 r., nr 3, poz. 41, z dnia 16 maja 2013 r., IV CZ 31/13, niepubl. i z dnia 21 czerwca 2013 r., I CZ 48/13, niepubl.).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie miał podstaw do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Sąd Rejonowy przeprowadził długotrwałe postępowanie dowodowe i orzekł o żądaniu wnioskodawcy - dokonał działu spadku i zniesienia współwłasności co do wszystkich działek. Trafnie wskazał nieruchomość, objętą wnioskiem o zasiedzenie, jako wchodzącą w skład spadku, bowiem stan spadku podaje się na datę otwarcia spadku, a do zasiedzenia doszło później: zatem wartość tej nieruchomości winna zostać ustalona przy określaniu wartości spadku. Skoro Sąd Okręgowy uznał jednak, że do zasiedzenia doszło przed otwarciem spadku, to powinien przeprowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe i orzec reformatoryjnie. Ewentualną, choć bardzo wątpliwą, podstawą orzeczenia kasatoryjnego, byłoby stwierdzenie, że całe postępowanie dowodowe musi być przeprowadzone - niewątpliwie jednak w tej sprawie Sąd Rejonowy orzekł o jej istocie, a Sąd Okręgowy jedynie z tym rozstrzygnięciem się nie zgodził. Trafny jest zatem zarzut naruszenia art. 386 § 4 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 378 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Trafny jest również zarzut naruszenia art. 378 § 1 w związku z art. 13 ust. 2 k.p.c. Skoro bowiem treść orzeczenia Sądu Rejonowego jest w pełni oczywista, uchylenie jego postanowienia w części prowadzi tylko do przewlekłości i tak już

długo (8 lat) trwającego postępowania. Co więcej, uchylenie postanowienia Sądu Rejonowego tylko w części prowadzi do rozbicia jego integralności.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398<sup>15</sup> § 1 w związku z art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> i § 3 k.p.c.).